

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Zielonej Górze
ul. Kopernika 1, 65-063 Zielona Góra
tel. (068) 324 73 90, 324 74 11, fax 325 37 45
e-mail: sekretariat.zgora@lwkz.pl,
www.lwkz.pl

Zielona Góra, dn.

02-06-2023

ZR.5144.18.2023

✓
**Parafia Rzymskokatolicka
pw. św. Anny
Broniszów 29
67-120 Kozuchów**

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 89 p. 2, art. 91 ust. 4 p. 4, art. 7 p. 1, art. 6 ust. 1 p. 2 lit. a oraz art. 36 ust. 1 p. 1 i 3 oraz ust. 2a i 3, a także art. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j., Dz. U. 2022 r., poz. 840), stosownie do § 13 Rozporządzenia, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (t. j., Dz. U. z 2022 r., poz. 81.), oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j., Dz. U. z 2023 r., poz. 775), po rozpatrzeniu wniosku Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Anny w Broniszowie z dnia 9.03.2023

Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków udziela pozwolenia na

prorowadzenie badań konserwatorskich, prac konserwatorskich i restauratorskich przy **prospekcie organowym stanowiącym element wyposażenia kościoła parafialnego pw. św. Anny w Broniszowie, wpisanym do rejestru zabytków ruchomych pod nr 12/B/70 poz. 8**, w następującym zakresie:

- Elementy polichromowane:

1. Dezynfekcja i dezynsekcja obiektu.

2. Pobranie próbek do badań pigmentów i stratygrafii zabytku.

Należy ustalić stratygrafię obszaru ścian w bezpośrednim sąsiedztwie empory, w celu stwierdzenia czy drewnianym elementom łożu towarzyszyły dekoracje ścienne.

3. Zabezpieczenie odspajających się łusek warstwy malarskiej i zaprawy.

4. Demontaż obiektu - obejmie wszystkie elementy ruchome.

5. Zabezpieczenie obiektu na czas transportu.

6. Transport ruchomych elementów obiektu do pracowni konserwatorskiej.

Podjęcie czynności określonych poniżej warunkuje się akceptacją Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków opracowania zawierającego:

- wyniki badań obiektu z zakresu historii i historii sztuki,
- wyniki badań technologiczno-konserwatorskich obiektu oraz ścian wokół łoża,
- interpretację ww. badań wraz z wnioskami, w odniesieniu do historii obiektu i datowania warstw,
- określenie warstw technologicznych proponowanych do usunięcia wraz z uzasadnieniem,
- określenie sposobu i zakresu prowadzenia prac restauratorskich w oparciu o wyniki badań i rozpoznanie stanu zachowania obiektu,
- przedstawienie wstępnej koncepcji sposobu wykonania prac restauratorskich, wraz z przedstawieniem wizualizacji wyglądu obiektu po pracach.

7. Oczyszczenie warstwy malarskiej z zabrudzeń powierzchniowych.

8. Konsolidacja warstwy malarskiej.

9. Podklejenie odpajającej się warstwy zaprawy.

10. Usunięcie wtórnych nawarstwień, przemalowań.

Przed przystąpieniem do realizacji czynności określonych w punktach 10-15 konieczne jest dokonanie oceny stanu zachowania obiektu oraz uzgodnienie proponowanego sposobu prowadzenia działań konserwatorskich z przedstawicielem Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub przedstawienie fotografii prób usuwania warstw wtórnych oraz punktowania, retuszu warstwy malarskiej, złocień i srebrzeń.

11. Impregnacja drewna.

12. Uzupelnienie ubytków drewna.

13. Uzupelnienie ubytków zaprawy.

14. Nałożenie werniksu retuszarskiego.

15. Uzupelnienie ubytków warstwy malarskiej.

16. Nałożenie werniksu końcowego.

17. Wykonanie dokumentacji fotograficznej po zakończeniu prac.

- Elementy złożone:

1. Określenie stanu zachowania drewna, zaprawy oraz złocień.

2. Dezynfekcja i dezynsekcja obiektu.

3. Pobranie próbek do badań pigmentów i stratygrafii zabytku.

4. Zabezpieczenie odpajających się łusek.

5. Demontaż obiektu - obejmie wszystkie ruchome.

6. Zabezpieczenie obiektu na czas transportu.

7. Transport ruchomych elementów obiektu do pracowni konserwatorskiej.

8. Oczyszczenie elementów z zabrudzeń powierzchniowych.

9. Usunięcie wtórnych nawarstwień.

10. Impregnacja drewna.

11. Uzupelnienie ubytków drewna.

12. Uzupelnienie ubytków zaprawy.

13. Nałożenie bolusu pod złocenia.
14. Uzupelnienie ubytków złocen (złoto w płatkach).
15. Spatynowanie złocen (drobna wata metalowa)
16. Scalenie kolorystyczne z oryginałem (patyna bitumiczna/pigmenty w proszku zmieszane ze spoiwem klejowym).
17. Montaż złożonych elementów na emporze muzycznej.
18. Wykonanie dokumentacji fotograficznej po zakończeniu prac.

Termin ważności pozwolenia: 31.12.2030 r.

Niniejsze pozwolenie, stosownie do § 12 wyżej cyt rozporządzenia, wydaje się pod warunkiem spełnienia przez inwestora następujących obowiązków:

- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu działań,
- obowiązku wykonywania badań konserwatorskich oraz kierowania pracami konserwatorskimi i restauratorskimi przez osobę spełniającą wymagania, o których mowa w art. 37a ustawy – Pana Pawła Dyczewskiego, dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki;
- przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby wykonującej badania konserwatorskie i kierującej pracami konserwatorskimi:
 - imienia, nazwiska i adresu osoby prowadzącej badania i prace konserwatorskie przy zabytku,
 - dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a ustawy,
 - oświadczenia osoby, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku wykonywania badań.
- prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu badań i prac, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć, i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac lub badań,
- opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu badań i prac oraz przekazania tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac,
- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie podjęcia określonych czynności związanych z wydanym pozwoleniem, przynajmniej 3 dni przed dniem rozpoczęcia tych czynności,
- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia badań konserwatorskich i prac konserwatorskich,
- prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu badań i prac, a w przypadku etapowania prac po każdym realizowanym w danym roku

kalendarzowym etapie, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć, i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac lub badań,

- opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu badań i prac oraz przekazania tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac lub badań,
- w przypadku etapowania prac, dokonywania odbiorów z udziałem przedstawiciela wojewódzkiego konserwatora zabytków oraz wykonawcy badań i prac konserwatorskich, po zakończeniu etapu wykonywanego w danym roku kalendarzowym,
- dokonaniu odbioru końcowego badań konserwatorskich i prac konserwatorskich i restauratorskich objętych pozwoleniem z udziałem przedstawiciela wojewódzkiego konserwatora zabytków oraz wykonawcy badań i prac konserwatorskich.

u z a s a d n i e

W dniu 9.03.2023 r. do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze wpłynął wniosek Proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Anny w Broniszowie w sprawie udzielenia pozwolenia na prowadzenie badań, prac konserwatorskich i restauratorskich przy prospekcie organowym stanowiącym element wyposażenia kościoła pw. św. Anny w Broniszowie.

W związku z tym, iż planowane prace dotyczą zabytku ruchomego wpisanego do rejestru pod nr 12/B/70 poz. 8, zgodnie z artykułem 36 ust. 1 p. 1 i 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, prowadzenie badań i prac konserwatorskich i restauratorskich wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w trybie decyzji administracyjnej. Ponadto, empora muzyczna stanowi element wyposażenia kościoła parafialnego pw. św. Anny w Broniszowie, wpisanego do rejestru zabytków pod nr 52.

Rokokowy prospekt organowy z kościoła parafialnego pw. św. Anny w Broniszowie wykonano z fundacji Katarzyny Konstancji baronowej v. Skrońskiej w 1760 r., wraz z innymi elementami wyposażenia świątyni, m.in. stallami, amboną, lożą kolatorską i ołtarzem głównym. Prospekt o formie architektonicznej jest jednosekcyjny, pięciosegmentowy, wsparty na płycinowej skrzyni. Kompozycja jest symetryczna, z bogatą ornamentyką detalu. Powierzchnię prospektu zdobi marmoryzacja, a ornamenty są złożone i srebrzone.

Jak ustalono, stan zachowania obiektu jest zły. Struktura drewna jest osłabiona, widoczne są liczne ślady po owadach, ubytki zaprawy. Na podstawie przedłożonego programu prac konserwatorskich autorstwa P. Dyczewskiego stwierdzono, że przyczepność zaprawy do drewna jest słaba, wymaga niezwłocznego wzmocnienia i podklejenia. Poszczególne fragmenty są odspojone a ich struktura bardzo osłabiona. Obiekt posiada wiele uszkodzeń i ubytków ornamentów oraz elementów dekoracyjnych. Oprócz samych ubytków istnieje również wiele miejsc, gdzie ornamenty i elementy dekoracyjne nie zachowały się. Ponadto obiekt nosi ślady wtórnych przemalowań. Powyższe względy, decydujące o złym

stanie zachowania, uzasadniają przeprowadzenie pełnego zakresu prac konserwatorskich i restauratorskich. Ich celem jest zabezpieczenie zabytkowej substancji przed dalszym niszczeniem oraz zahamowanie procesów destrukcyjnych, a także przywrócenie utraconych walorów artystycznych i estetycznych.

Zgodnie z przedłożonym programem badań i prac konserwatorskich autorstwa dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki P. Dyczewskiego, planowane działania mają na celu właściwe rozpoznanie obiektu, poprawa jego stanu zachowania oraz przywrócenie wyglądu pierwotnego. Program prac został zaakceptowany pod względem merytorycznym. Zgodnie z jego założeniami, planowane działania obejmują pełny zakres prac badawczych, konserwatorskich i restauratorskich. Przeprowadzenie badań konserwatorskich doprowadzi do pogłębienia wiedzy na temat zabytkowego wyposażenia kościoła w Broniszowie oraz właściwego rozpoznania obiektu. Planowane działania będą miały pozytywny wpływ na utrwalenie struktury zabytkowej oraz zachowane wartości artystyczne, historyczne i naukowe obiektu, jak również wyeksponowanie jego walorów. Z uwagi na fakt, iż planowane działania dotyczą cennego obiektu, w sentencji decyzji określono obowiązki Inwestora, które należy spełnić dla umożliwienia sprawowania właściwego nadzoru konserwatorskiego nad prowadzonymi pracami. Do wprowadzenia warunków w decyzji upoważniają konserwatora zabytków m.in. przepisy wyżej cyt. Rozporządzenia, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., a także zapisy art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, który stanowi, że ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku.

Wobec powyższego na podstawie na podstawie art. 36 ust. 1. p. 1, art. 89 p. 2, art. 91 ust. 4 p. 4, art. 7 p. 1, art. 6 ust. 1 p. 2 lit. a ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, oraz art. 104 ustawy z dnia 14.06.1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego, orzeczono jak w sentencji niniejszej decyzji.

Informuję, że:

1. Wojewódzki Konserwator Zabytków, zgodnie z art. 47 ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, może wznowić postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia, a następnie zmienić je lub cofnąć, w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania robót określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku.
2. pozwolenie może być cofnięte lub zmienione w razie ujawnienia, po jego wydaniu, nowych okoliczności, które mogą mieć wpływ na zakres prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac, robót, badań, innych działań, stosownie do § 13 wyżej cyt. rozporządzenia.

p o u c z e n i e

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, chyba, że przepisy prawa powszechnie obowiązującego stanowią inaczej.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Decyzja staje się ostateczna i prawomocna z dniem doręczenia organowi administracji

publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z zadaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

Zgodnie z art. 107d ustawy z dn. 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: kto bez pozwolenia albo niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1-5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.

Z up. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków
Agnieszka Seduron
mgr Agnieszka Seduron
Kierownik Wydziału
ds. Inspekcji Zabytków Ruchomych

otrzymuje:

1. Adresat, w zał. 1 egz. programu prac

do wiadomości:

2. Zielonogórsko-Gorzowska Kuria Diecezjalna, pl. Powstańców Wlkp. 1, 66-001
Zielona Góra

a/a (2340) opracowała: K. Idryjan, 2.06.2023 r.

Dokonano zapłaty opłaty skarbowej w wysokości 82 zł
tytułem wydania decyzji na rachunek
Urzędu Miasta w Zielonej Górze w dniu 9.03.2023 r.
Karolina Idryjan – WUOZ Zielona Góra